

І. С. Назаревич

магістрант ННІ педагогіки (Магістратура
8.18010020 "Управління навчальним закладом"
Житомирського державного університету імені
Івана Франка, м. Житомир) (завідуюча
Мар'янівським ДНЗ)
e-mail: nazarevic76@mail.ru

**Значення інноваційних технологій в управлінні
розвитком дошкільного навчального закладу**

У статті розкрито використання інноваційних технологій в управлінні ДНЗ; висвітлено бачення управлінських проблем на основі впровадження інноваційних технологій, здійснено теоретичний аналіз значення інноваційних технологій в управлінні розвитком ДНЗ. Запропоновано комплексно-цільову програму "Управління інноваційними процесами в ДНЗ".

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що вагомим складником державної освітянської політики в Україні є модернізація системи дошкільної освіти з урахуванням принципів демократизації, гуманізації, індивідуалізації педагогічного процесу. Саме тому, одним із завдань забезпечення оновлення змісту та якості дошкільної освіти

є переведення системи дошкільної освіти у режим інноваційного розвитку, трансформування наукових ідей, сучасних інноваційних технологій у практику, забезпечення інноваційної діяльності дошкільних навчальних закладів. Процес вивчення, апробації та впровадження інноваційних технологій в управлінні розвитком ДНЗ модернізує якість освіти та суттєво поліпшує результати освітньої діяльності [2]. Педагогам дається змога вирішувати поставлені завдання:

- вивчення рівня готовності педагогів до інноваційної діяльності;
- створення інформаційного та методичного середовища, що сприяє забезпеченню умов для фахового зростання;
- популяризація новітніх освітніх технологій, інформаційно-методична підтримка сучасних форм, методів і засобів роботи з дошкільниками;
- вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду;
- пошук і підтримка молодих творчих, обдарованих педагогів.

Запорукою успішної реалізації поставлених завдань є високий рівень внутрішньої самоорганізації педагогічного колективу, творчий інтелектуальний потенціал кадрового складу, орієнтація на дитину як центр освітнього процесу[2]. Чимало філософів, педагогів шукали можливість створення такої моделі освітнього закладу, який би пропонував високу якість освіти. Тому, пошук ефективних моделей сучасних ДНЗ є пріоритетним напрямом пошукової роботи дослідників. Інноваційний розвиток насамперед пов'язують із освітньою системою ДНЗ. Через низку нормативно-правових документів проходить питання розвитку якості освіти. Враховуючи основні положення Національної доктрини розвитку освіти, увага педагогів усе більше зосереджується на створенні моделі ДНЗ як відкритої цілеспрямованої соціальної системи, яка у своїй діяльності використовує загальні закономірності менеджменту.

Виявлена нами низка суперечностей між суспільною потребою у розробленні практичних шляхів щодо управління інноваційним розвитком ДНЗ та недостатньою розробленістю цієї проблеми в теорії окреслює актуальність управління інноваційним розвитком закладу.

Інноваційна освітня діяльність закладу – це діяльність, завдяки якій відбувається розвиток освітнього процесу (тоді як традиційна освітня діяльність – це діяльність, що забезпечує стабільність освітнього процесу). Є необхідність вирішення питання розробки критеріїв інновацій, яким займалися науковці, зокрема: Л. Буркова, Л. Карамушка, Л. Колесникова, І. Підласий, О. Пісарєва,

В. Полянський, Т. Семенюк, Ю. Швалб, В. Ясвін. Розкриттям специфіки управлінської діяльності керівника ДНЗ займалися такі науковці: Л. Артемова, Г. Васильєва, Л. Денякіна, А. Бондаренко, Л. Покроєва, К. Біла та ін. Однак більшість таких розробок здійснено на рівні середньої освіти і дуже мало вивчений цей феномен у межах дошкільної освіти, тому дане питання потребує докладнішого вивчення. Розглядаючи дошкільний заклад як цілісну систему, ми погоджуємося з науковцями, зокрема Л. Денякіною, Л. Поздняк, які вважають, що її оптимальна життєдіяльність можлива лише при вмінні керівника планувати, організовувати, регулювати, контролювати та діагностувати роботу колективу на науковій основі.

Використання інноваційних технологій в управлінні ДНЗ ускладнюється у зв'язку з недостатністю теоретичного опрацювання його основ, забезпечення потрібного науково-методичного обґрунтування, урахування зовнішніх і внутрішніх факторів ефективного функціонування в швидкозмінному середовищі. Ці та інші причини обумовили виникнення протиріч між сучасними вимогами до управління ДНЗ в умовах нових соціально-економічних відносин та практичним застосуванням інноваційних технологій; недостатністю розробленої теорії, методики, технології застосування інноваційних технологій в управлінні розвитком ДНЗ та необхідністю вдосконалення системи управління закладу. Саме з цих причин ми обрали дану тему статті "Значення інноваційних технологій в управлінні розвитком ДНЗ".

Мета статті: розглянути використання інноваційних технологій в управлінні розвитком ДНЗ, розкрити суть інновацій в управлінні закладом.

Відповідно до поставленої мети були визначені **завдання дослідження:** здійснити теоретичний аналіз управління ДНЗ, представити комплексно-цільову програму "Управління інноваційними процесами в ДНЗ", розробити рекомендації.

Виклад основного матеріалу статті. У нашому дослідженні ми виходимо з того, що проблема управління інноваційним розвитком є справді актуальною в освіті. Науковці здебільшого розглядають окремі питання означеної проблеми на рівні середньої освіти. На рівні ж дошкільної освіти не висвітлено дане питання в повному обсязі. І як наслідок – постає проблема у практичному впровадженні інновацій та управлінні ними. Причинами є недостатнє дослідження фахівцями дошкільної освіти, невизначеність понятійного апарату, навіть на науковому рівні. Таким чином, дослідження означеної проблеми залишається відкритим.

Відтак, представимо наше розуміння даної проблеми і розглянемо сучасний стан розвитку ДНЗ в Україні з використанням інноваційних технологій в управлінні ними.

Характерною ознакою використання інноваційних технологій в управлінні ДНЗ є пошук шляхів творчого зростання дітей з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей та можливостей зростати здоровими, вільними та щасливими. Забезпечення якісної та доступної дошкільної освіти, виховання здорової та компетентної особистості є головним пріоритетом нашого закладу. Для працівників вагомою складовою є завдання – це побудувати свою роботу так, щоб вона не лише відповідала запитам суспільства, а й забезпечувала збереження самоцінності, неповторності дошкільного періоду дитинства. Сюди варто віднести навчання в цікавій ігровій формі з використанням елементів інноваційних педагогічних технологій, а саме:

- технологія розвитку творчої особистості Г. Альтшуллера "Теорія розв'язання винахідницьких завдань" (суть технології полягає
- тому, щоб навчити дитину розв'язувати проблеми різного рівня складності з використанням винахідницьких завдань);
- методика використання схем-моделей у лексико-граматичній роботі за К.Крутій;
- технологія фізичного виховання дітей М. Єфименка "Театр фізичного розвитку та оздоровлення дітей";
- використання спадщини В.Сухомлинського;
- використання прийомів казкотерапії з метою розвитку творчих та мовленнєвих здібностей;
- використання пальчикового ігротренінгу;
- Школа ейдетики.

Результатом плідної праці для педагогів є позитивна оцінка їхньої діяльності керівником закладу, вдячність батьків, успішне виконання освітньої програми всіма дітьми, оптимальний добір методів та прийомів роботи з дітьми, підтримка інтересу дітей до процесу будь-якої діяльності, їхній успішний розвиток, раціональне використання часу дітей і вихователя. Для керівника – це висока оцінка діяльності педагогів батьками і дітьми, підвищення престижу та іміджу закладу, збереження здоров'я дітей і педагога, успішність діяльності педагогів і дітей, повне освоєння обраної освітньої програми та якісна підготовка дітей до школи.

У контексті нашого дослідження представимо систему заходів, спрямованих на розвиток творчої індивідуальності та творчого потенціалу педагогічних працівників: Програма розвитку ДНЗ на

2011-2017 роки, комплексно-цільова програма "Управління інноваційними процесами в ДНЗ". Науковим підґрунтям розгляду даного питання є твердження Є. М. Хрикова щодо особливостей управління навчальним закладом, які пов'язані зі специфікою педагогічної діяльності, в керуванні якою на перший план виходять "не диктат і владні повноваження, а навчання педагогів за допомогою різноманітних форм методичної роботи" [7, с.43]. Тому, виходячи з вище сказаного на виконання завдань комплексно-цільової програми "Управління інноваційними процесами в ДНЗ" ми проводимо теоретичні семінари, методичні тренінги "Інноваційні технології в освітньому процесі", консультації "Інтеграція – провідний принцип організації освітнього процесу", "Розвиток інтелектуальних здібностей дітей дошкільного віку, педагогічна рада "Програма – простір для творчого використання інноваційних технологій". Організовано наставництво, майстер-класи з метою професійної творчості, участь педагогів у відвідуванні методичних об'єднань району, взаємовідвідування занять. Також розроблено методичні рекомендації, пам'ятки "Інноваційні підходи до ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з живописом", "Можливості застосування казкотерапії у процесі фізичного виховання й оздоровлення дошкільників" тощо.

Щороку здійснюється анкетування, тестування, діагностування педагогів ДНЗ з метою розроблення стратегії та тактики впровадження інновацій. Саме такі форми роботи з педагогами дають змогу визначити рівень педагогічної майстерності, бажання рухатись вперед, самовдосконалення, причини відмови від впровадження інноваційних технологій, недоліки в плануванні навчально-виховного процесу.

Аналізуючи впровадження елементів інноваційних технологій у нашому закладі, варто вказати на деякі перешкоди, які виникають на шляху впровадження:

- педагоги бояться змін і не прагнуть до нововведень;
- недовіра до нового, страх небажаних наслідків;
- обмежене розвивальне середовище щодо впровадження деяких технологій;

Відтак, маємо своє розуміння даної проблеми і пропонуємо етапи вирішення на сучасному рівні управління розвитком ДНЗ з використанням інноваційних технологій.

По-перше, характерною ознакою використання інноваційних технологій в управлінні ДНЗ є творчий пошук, експериментальна

робота в закладі з метою вироблення системи стратегічного управління розвитком ДНЗ.

По-друге, слід забезпечити заклад висококваліфікованими працівниками, тому необхідним є планування заходів щодо підвищення професійної майстерності педагогічних працівників .

По-третє, для впровадження інноваційних технологій до управління розвитком ДНЗ, необхідно поповнити фонди: нормативно-правових та інструктивно-методичних документів (накази, листи, інструкції, методичні рекомендації); наукової, методичної, психолого-педагогічної літератури, електронних та друкованих засобів навчання, предметної наочності, перспективних педагогічних досвідів закладу щодо впровадження інноваційних технологій.

Висновок. Отже, актуальність досліджуваної проблеми, зумовлену тим, що найважливішим чинником ефективності модернізації дошкільної освіти є наявність у ДНЗ науково обґрунтованої та дієвої системи управління цим процесом. Установлено існування низки суперечностей, які знижують ефективність управління інноваційним розвитком ДНЗ і на подолання яких спрямовується дане дослідження. Проте наше дослідження не завершене, а ставить за мету у подальшому розгляд алгоритму впровадження комплексно-цільової програми "Управління інноваційними процесами в ДНЗ".

Список використаних джерел та літератури:

1. Дятленко Н. Інноваційна практика в роботі вихователя ДНЗ : метод. посіб. / Н. Дятленко, А. Гончаренко, А. Шевчук та ін. – К. : Шкільний світ, 2010. – С. 112 – 125.
2. Крутій К. Інноваційна діяльність в сучасному ДНЗ: методичний аспект / Крутій К., Маковецька Н. // Дошкільне виховання. – 2005. – № 5. – С. 5-7.
3. Крутій К. Термінологічне поле інновацій в дошкільній освіті : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrdeti.com/nauka.php?ar=5&lang=ru>
4. Зайцева Л. Компетентнісний підхід в освітньому процесі / Зайцева // Дошкільне виховання. – 2011. – №11. – С. 9-11.
5. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом : навч. посіб. / Хриков Є. М. – К. : Знання, 2006. – 365 с.
6. Наволокова Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Н. П. Наволокова. –Х. : Основа. – 176 с.
7. Єфименко М. М. Театр фізичного виховання та оздоровлення дошкільників / М. М. Єфименко. – К., 1995.

8. Калуська Л. В. Інновації в дошкільній. Програми, технології, проекти, ідеї, досвід : посіб. на допомогу дошкільнім працівникам / Л. В. Калуська, М. В. Отрощенко. – Мандрівець, 2010.

И. С. Назаревич

***Значение инновационных технологий в управлении развитием
дошкольного учебного заведения***

В статье раскрыто использование инновационных технологий в управлении ДУЗ, освещено видение управленческих проблем на основе внедрения инновационных технологий, осуществлен теоретический анализ значения инновационных технологий в управлении развитием ДУЗ. Предложено комплексно-целевую программу "Управление инновационными процессами в ДУЗ".

I. Nazarewicz

***The value of innovative technologies in management development
kindergarten***

The article describes the use of innovative technologies to manage Regulations ; Vision highlights management problems through the introduction of innovative technologies, the theoretical analysis of the importance of innovative technologies in the management of the development of kindergarten . A complex-target program "Management of innovative processes in preschool".